

Dnes v čísle:Ceny studentům
Sto let fenomenologického
bádáníProjekt *Jezevec*
Z galerie olomoucké
univerzity (IX)

Patříme do českého školství?

Žurnál

11

Ročník 10 • Vychází 8. prosince 2000

Konference *Historická Olomouc XIII.* – úspěch, nebo stagnace?

Ve dnech 28. – 29. 11. 2000 proběhla na půdě naší univerzity pod záštitou rektorky UP prof. J. Mačákové a primátora města Olomouce ing. M. Tesaříka konference *Historická Olomouc XIII.*, kterou pořádaly Katedra historie a Katedra dějin umění FF UP.

Tématem konference byl *Konec švédské okupace a poválečná obnova (města Olomouce) ve 2. polovině 17. století*. Bylo možno k tématu zdánlivě dostatečně známému ještě něco nového dodat? Nepochybně ano, jak ukázal průběh jednání i následné diskuse.

První den mělo zasedání oficiálnější ráz (zdravice dr. Piláta za město Olomouc a doc. Řehana za FF UP) i díky tomu, že se konalo v aule FF UP, druhý den pak vedl v menších kroužcích k výraznějším diskusím v Muzeu umění a Centru Aletti. Úterní odborné jednání zahájily dva zásadní referáty prof. J. Kroupy (Brno) k otázce zrození nového umění na Moravě v polovině 17. století a prof. J. Sehnala (Brno) k dějinám hudby na Moravě v 17. století (na snímku).

Následoval blok nazvaný válečná zkušenost, kde autoři ukázali problémy některých měst v dané době (Plzeň, Liberec, Olomouc). Úterní jednání poté uzavřel blok nazvaný konfesijní spory. Největší aplaus i zájem posluchačů vyvolal první den konference dr. M. Elbel (Olomouc) promyšleně vystavěným příspěvkem *Dva*

světy? Konfesijní hranice za švédské okupace Olomouce, když se netradičně podíval na dosud známá fakta soužití dvou náboženských vyznání ve městě a navíc přidal i některé zcela nové údaje.

Doprovodný program konference se skládal z vernisáže výstavy *Království české* známého olomouckého heraldika J. Loudy, koncertu barokní hudby a společenského setkání účastníků.

Střední program členěný do dvou souběžných bloků byl zaměřen více na speciálnější problematiku. V Muzeu umění se jednalo o tématech osobností mecenášství a umění 17. století; v Centru Aletti potom

Dokončení na str. 6

Američtí studenti na UP

Stalo se samozřejmostí, že na půdě naší univerzity slycháme kromě rodné češtiny i jiné jazyky. Česká republika se otevírá světu a vysoké školství nezůstává pozadu. Také na UP v současné době studuje několik desítek zahraničních posluchačů.

Koncem srpna zavítala do Olomouce skupina amerických studentů, pro něž Kancelář zahraničních styků UP uspořádala jednosemestrální cyklus přednášek *Central European Studies in the Czech Republic* s cílem blíže se seznámit s kulturním, politickým a ekonomickým kontextem našeho státu. Během svého pobytu studenti navštěvují přednášky z historie, sociologie, politologie a moderní české literatury, součástí programu je také výuka českého jazyka. Kromě teoretických přednášek studenti absolvovali nebo ještě absolvovali tématické výlety po ČR a do sousedních států (Krakov, Bratislava, Budapešť, Vídeň).

A jak se američtí studenti dívají na nás a naši republiku? „Česká republika je moc hezká země. Máte spoustu krásných měst s historickými památkami, pěknou přírodu. Zdejší studentský život je stejný jako v USA: taky bydlíme na kolejkách, chodíme na koncerty, do kina a ... do hospod. Sympatická je vaše kulturní politika, u nás v podstatě neexistují stálá divadla se souborem. Divadelní produkce u nás jsou dělány moc na efekt, u vás je to všechno intimnější.“

Žápoty? Chybí vám více sebevědomí. Než začnete mluvit, vždy upozorníte, že neumíte moc anglicky a pak hovoříte úplně plynně. Taky byste neměli být takoví podezíraví, nedůvěřiví...“ shrnuli své dojmy mladí Američané.

-ano-

Mladí rusisté v Praze: úspěch olomouckých

Ve středu 22. 11. 2000 proběhl na půdě Pedagogické fakulty UK v Praze 1. ročník celostátní vědecké soutěže mladých rusistů (obdobu dřívějších SVOČ), který si kladl za cíl umožnit setkání mladých vědeckých pracovníků z celé republiky a přes stávající existenční potíže podpořit dnes téměř okrajový obor. Akci organizovala Pedagogická fakulta UK a záštitu nad ní převzala Česká asociace rusistů (PhDr. J. Vávra, CSc., Mgr. J. Klapka).

Katedra slavistiky FF UP se této akci účastnila téměř na sto procent – do Prahy odjždělo pět interních doktorandů a dva studenti magisterského studia. Vystoupili jak v sekci jazykovědné (např. jazyk

ruské reklamy, standardní a expresivní jazyk v publicistice, zvířata v ruské frazeologii), tak v sekci literární (např. symbol kočky v Bulgakovově díle *Mistr a Markétka*, Puškinovy poémy v kontextu první čtvrtiny 19. století). V obou sekcích naši studenti získali první (Z. Smetanová, Mgr. J. Skácelová) i druhé místa (Mgr. J. Komendová, Mgr. J. Pilátová), a potvrdili tak vysokou úroveň odborného studia ruštiny na olomoucké univerzitě. Navíc se ukázalo, že ruština už dnes ztratila negativní ideologickou konotaci a nabízí zajímavý, a dokonce zábavný materiál pro jazykovědná i literárněvědná zkoumání.

-jip-

Věřím, že výstava amerických studentů *SÝRious ART* ukáže, jak bohatým inspiračním zdrojem je česká kultura

– tvrdí prof. William Gorcica, vedoucí letošního programu *Study Art and Music in the Czech Republic* při příležitosti výstavy přístupné veřejnosti od 11. 12. do 15. 12. v Galerii Výpaz na Purkrabské ulici. Expozice se tak stane hlavním vyústěním čtvrtého ročníku studijního pobytu čtrnácti studentů ze St. Cloud State University, Minnesota, USA, na Univerzitě Palackého. I když na tento semestr do Olomouce zavítali pouze výtvarníci, tradice programu z minulých let i plány do budoucna odůvodňují, proč se pohostinské role ujala vedle Katedry výtvarné výchovy PdF také Katedra muzikologie Filozofické fakulty.

Celý plán čtyřměsíčního programu koncipoval jeho hlavní garant prof. J. Vičar, CSc., tak, aby si studenti hudby a výtvarného umění prohloubili vedle

teoretických a praktických znalostí z vlastního oboru také své všeobecné vzdělání. Účastníkům programu jsou totiž v termínu od 1. 9. – 18. 12. nabídnuty nejen individuální lekce z oboru kresby, malby, grafiky, fotografie, keramiky, hudebního nástroje, kompozice či zpěvu, ale také široká škála přednášek z dějin hudby, výtvarného umění, literatury a filmu, společenských věd či historie. Velký důraz je kladen na měsíční intenzivní kurz českého jazyka. Bohatý program ještě doplňuje pět jednodenních exkurzí do mnoha míst České republiky a několikadenní poznávací zájezdy do Prahy, Vídně, Budapešti, Bratislavy a Krakova.

„Tento program doma doporučím zejména tomu, kdo se chce dozvědět více o kultuře, která se
Dokončení na str. 3

*Nevšední heraldický zážitek pro příznivce historie jako umění – tak uvedl vedoucí Katedry historie FF UP doc. J. Barteček, CSc., zahájení vernisáže výstavy nejvýznamnějšího českého heraldika, olomouckého rodáka J. Loudy, *Království české (erby a rodokmeny vládnoucích rodů), která představuje genealogii a heraldiku českých panovnických rodů v celé šíři české historie – od Bořivoje po Karla I. Život a dílo světoznámého heraldika (mj. autora českého státního znaku, malého státního znaku a prezidentské vlajky České republiky), laureáta Ceny města Olomouce za rok 1998 a v letošním roce oceněného medailí Za zásluhy udělenou prezidentem V. Havlem, představil také ředitel Zemského archivu v Opavě dr. K. Miller; krátké zamyšlení nad významem státních symbolů připojil PhDr. R. Hladký, ředitel Informačního centra UP. Slavnostním večerem provázelo umělecké trio *Musica varieta*.**

Prezentace heraldického díla J. Loudy u příležitosti jeho 80. narozenin a konference *XIII. Historická Olomouc* je umístěna v Galerii IC UP – Zbrojnice (Biskupské nám. č. 1), kde je ji možno zhlédnout do 21. 12. 2000 a od 2. 1. do 12. 1. 2001.

-mav-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

K ultrazukovým zobrazovacím technikám

Ústav lékařské biofyziky LF UP, Česká společnost pro ultrazvuk v medicíně a biologii, Česká společnost biomedicínského inženýrství a lékařské informatiky zvou na přednášku renomovaného rakouského odborníka Ch. Kollmanna, zabývajícího se problematikou kontroly kvalitativních parametrů ultrazukových zobrazovacích přístrojů. Přednáška je určena pro studenty postgraduálního doktorského studia v oboru *Lékařská biofyzika a zobrazovací technika v medicíně a v oborech příbuzných*, a dále pro lékaře a odborné

pracovníky, zabývající se ultrazukovou zobrazovací technikou. Je součástí grantového projektu AKCION 28p6, jehož koordinátorem je doc. J. Hálek, CSc.

Přednáška (přednesena v angličtině) se uskuteční 12. 12. 2000 od 15:30 hod. v malé (levé) posluchárně Teoretických ústavů LF UP (Hněvotínská 3). Blíže informace o pracovišti přednášejícího najdete na URL: <http://www.bmtp.akhwi.ac.at/people/kollch1/home.html>.

Ing. L. Doležal,
TÚ LF UP

Ceny studentům

Na doporučení Klubu absolventů a příznivců UP obdrželo pět studentů mimořádné uznání rektorky UP za práce publikované v odborných časopisech. Ocenění byli **Mgr. Lucie Coufalová** za práci *Friedrich Jaksch – Der Marchprinz*, **Mgr. Martina Špundová, Ph.D. (roz. Matoušková)** za práci *Reaction of Photosynthetic Apparatus to Dark Desiccation Sensitive Detected by the Induction of Chlorophyll Fluorescence Quenching. Journal of Plant Physiology 1999* – (spoluautoři: Hana Bartošková, Jan Nauš, Radko Novotný), **Mgr. Petr Bednář** za studie *Precise measurement of mobility from the length of isotachophoretic zones. Journal of Chromatography A (1999)* a *Polyethylene glycol as a separation medium for capillary zone electrophoretic analysis of pyridine derivatives. Journal of Chromatography A – 1999* (spoluautoři: Zdeněk Stránský, Juraj Ševčík, Vladimír Dostál), **Mgr. Martin Pavlíček** za práci *K dílu Matyáše Bernarda Brauna, časopis „Umění“ – 1999* a **Mgr. Michal Otyepka** za práci *Docking-Based Development of Purine-like Inhibitors of Cyclin-Dependent*

Kinase – 2. Journal of Medicinal Chemistry 2000 (spoluautoři: Vladimír Kryštof, Libor Havlíček, Věra Sieglarová, Miroslav Strnad a Jaroslav Koča).

-red-, foto -ano-

Na snímku zleva: Mgr. Martina Špundová, Mgr. Martin Pavlíček a Mgr. Petr Bednář

Z redakční rady Žurnálu

Schůze redakční rady se konala 25. 11. 2000 ve Společné laboratoři optiky UP a Fyzikálního ústavu AV ČR za přítomnosti jejího ředitele doc. M. Hrabovského, DrSc., a několika dalších pracovníků. Po zhodnocení posledních čísel Žurnálu UP nabídl doc. Hrabovský text příspěvku k publikaci, poté provedl členy rady kongresovým sálem a několika laboratořemi, jejichž pracovníci informovali o přístrojových zařízeních a řešených projektech. Výsledkem byla dohoda o interview pro ŽUP.

-mh-

Žen několik rádeků

Co můžete (ne)vědět o UP

Tak si zas jednou mohli Olomoučané počíst o „své“ univerzitě na titulní straně středomoravské přílohy celostátního deníku – tentokrát o tom, jak studenti Právnické fakulty kvůli technickým problémům při zápisu ke zkouškám nocovali před budovou fakulty.

Ponechme nyní stranou otázku, zda jde o nejdůležitější zprávu dne z regionu, (která si zaslouží největší titulky) – to je koneckonců věc vydavatelů a editorů, potažmo čtenářského vkusu. Namísto rezignujícího spílání povrchním žurnalistickým přístupům by možná stálo za to zamyslet se v čase adventním nad břevnem ve vlastním oku: jsou místní média skutečně zavalena přísunem informací, které považuje za stěžejní na oplátku akademická obec? Co dělá univerzita pro to, aby se občané univerzitního města mohli z titulní strany svého deníku dovědět, že na UP se děje ještě i něco podstatnějšího, než je ztracené fakultní žezlo a krádeže knih v univerzitní knihovně? Možná bychom s překvapením zjistili, že si zatracovaní novináři mají zájem třeba i o výsledky vědy a výzkumu, jen s jejich vypátráním mají nemalé problémy...

V. Mazochová

Děkan Přírodovědecké fakulty UP v Olomouci vypisuje

výběrové řízení

na obsazení míst:

– **vedoucího Katedry algebry a geometrie;** požadavky: kvalifikační předpoklady, praxe a publikační činnost, občanská bezúhonnost. Nástup od 1. 2. 2001.

– **docenta se zaměřením na geoinformatiku;** požadavky: habilitace v oboru, praxe a publikační činnost, znalost cizího jazyka vítána, občanská bezúhonnost;

nebo odborného asistenta pro geoinformatiku; požadavky: vysokoškolské vzdělání v oboru, předpoklady pro pedagogickou a vědeckou badatelskou činnost, občanská bezúhonnost; přednost mají uchazeči s ukončeným doktorským studijním programem; nástup jednoho učitelského místa pro obor geoinformatiky je 1. 9. 2001.

– **profesora fyzikální chemie;** požadavky: jmenování profesorem v oboru, občanská bezúhonnost; nástup od 1. 2. 2001.

Příhlášku doloženou životopisem, osobním dotazníkem, doklady o vzdělání, přehledem odborné praxe a seznamem publikační činnosti zašlete do čtyř týdnů po zveřejnění v tisku na osobní oddělení Přírodovědecké fakulty UP, tř. Svobody 26 Olomouc 771 46.

Prof. J. Lasovský, CSc.,
děkan PřF UP

Přípravný kurz k přijímacímu řízení

Právnická fakulta UP pořádá v období leden – březen 2001 přípravný kurz k přijímacímu řízení na PF UP. Jeho náplní bude ucelený a přehledný výklad témat, jejichž znalost je nezbytná pro úspěšné složení přijímacích zkoušek. Cena kurzu, který bude v rozsahu 64 hodin probíhat od ledna do března 2001 v prostorách PF UP (vždy v sobotu), je 2 500 Kč (včetně písemných materiálů).

Příhlášky a bližší informace podá Centrum dalšího vzdělávání při PF UP, tř. 17. listopadu 8, 772 00 Olomouc, tel. (068) 563 7558 – P. Vystrčil, (068) 563 7557 – K. Moravcová, fax (068) 522 35 37, e-mail: vystrc@pfnw.upol.cz, internet: www.upol.cz (v rubrice Aktuality).

Poslední termín k podání přihlášek je do 22. 12. 2000.

-pfup-

Stručně

Katedra historie FF UP a Muzeum umění v Olomouci uspořádaly ve dnech 7. – 9. 12. mezinárodní interdisciplinární konferenci na téma Emblematica et Iconographia; její součástí bylo i slavnostní otevření nové stálé expozice v MU (Olomoucká obrazárna II – Nizozemské malířství 16. – 18. století z olomouckých sbírek) a výstavy Sedmá olomoucká kašna.

* * *

Literárněvědná společnost, pobočka Olomouc pořádá v pondělí 11. 12. 2000 v 17 hod. v učebně číslo 7 FF UP, Křížkovského 10 (přední trakt, 1. patro) přednášku PhDr. J. Meda, CSc. (UČL AV ČR, Teologická fakulta UK Praha) na téma Křesťanská poezie po roce 1945.

-red-

Další termín pro zájemce o lyžařský kurz

Akademik centrum FTK otevírá pro velkou obsazenost kurzů další zimní lyžařský kurz pro zájemce na chatě Barborce v termínu 2. – 6. 1. 2001. Cena kurzu je 1 500 Kč; zálohu 800 Kč nutno doručit na AC FTK, Olomouc-Neředín, tř. Míru 115, nová budova, dveře č. 329, sekretariát – Z. Vodrážková, tel. 068/563 64 51 + záznamník, fax: 068/542 30 91, e-mail: vodrazko@ftknw.upol.cz.

-ftk-

Upozornění

Upozorňujeme čtenáře Žurnálu UP, že vzhledem k upravenému režimu práce ve Vydavatelství UP v týdnu před vánočními svátky vyjde v tomto roce (a století a tisíciletí) poslední číslo univerzitního týdeníku 15. 12. (uzávěrka 12. 12.) 2000.

Děkujeme za pochopení.

Redakce Žurnálu UP

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Sto let fenomenologického bádání

Ve dnech 14. – 19. 11. 2000 se v Prostějově a v Olomouci konala v rámci výzkumného záměru „Výzkum historie a kultury Moravy“ (MSM 152100017) pod záštitou městských úřadů v Prostějově a v Olomouci, rektorky UP a děkana FF UP mezinárodní konference pod názvem *Budoucnost fenomenologie. 100 let fenomenologických bádání*.

Jejími odbornými cílem bylo připomenout stoleté výročí vydání spisu Edmunda Husserla *Logická bádání*, jež jsou považována za dílo, v němž byly poprvé formulovány zásady významného filozofického směru 20. století – fenomenologie. Zároveň měla konference velký přesah společenský a politický. Edmund Husserl je rodák z Prostějova, ale po dlouhá desetiletí se k němu rodné město vinou komunistického režimu nesmělo hlásit. Díky pravidelné spolupráci mezi Univerzitou Palackého a Muzeem Prostějovska se sice postupně podařilo tento neblahý stav věci napravit, ale teprve u příležitosti velké mezinárodní konference bylo možno důstojně slavného rodáka připomenout. Město Prostějov převzalo záštitu nad zahájením konference dne 14. 11., uspořádalo pro hosty slavnostní přivítání na radnici za přítomnosti zástupců UP a připravilo odhalení pamětní desky Edmunda Husserlovi (autor doc. Teplý) vedle hlavního vchodu do radnice.

Ve dnech 15. – 19. 11. pokračovala konference vědeckou částí v aule FF UP. Účastníci z více než 20 zemí světa se zamýšleli nad aspekty Husserlova díla a nad úlohou fenomenologie v soudobé filozofické diskuzi. Není možné připomínat zde více než čtvrtovku vystoupení: organizátoři se ostatně vynasnaží vydat co nejdříve sborník (i v českém překladu), takže bude k ruce ucelený přehled s úplnými texty jednotlivých příspěvků. Poznamenejme, že kromě analýz vlastních *Logických zkoumání*, jejichž centenarium bylo vlastním podnětem ke konferenci, se samozřejmě ke slovu dostaly i úvahy nad dalšími modifikacemi fenomenologie (u Heideggera, Sartra, Finka, Patočky, Merleau-Pontyho, Lévinase aj.), nad jejím metodologickým potenciálem i interkulturním zázemím (v přednáškách účastníků z východní Asie).

Dne 17. 11. byli účastníci konference slavnostně přijati na radnici v Olomouci.

Příspěvky prokázaly, že fenomenologie je životaschopný směr současného filozofického myšlení a že může být prospěšná v interdisciplinárním dialogu. Konference navíc představila olomoucký a prostějovský region vědecké veřejnosti z celého světa jako

region vyspělé kultury a bohaté historie, prezentovala olomouckou univerzitu jako starobylou instituci s důstojnou tradicí a poskytla prostor pro svobodnou a plodnou výměnu názorů. Přípomínkou Edmunda Husserla se přihlásila k evropským duchovním hodnotám. Ukázala, že fenomenologie má své místo i v českém a moravském duchovním klimatu, a to nejen díky postavě Jana Patočky, ale i díky zájmu a zázemi, které se jí zde dostává.

Doc. I. Blecha, CSc.,
vedoucí Katedry filozofie FF UP

Rektorka se setkala se studenty

Ve středu 29. 11. 2000 se uskutečnilo setkání rektorky UP prof. J. Mačákové se studenty jednotlivých fakult naší univerzity. Přítomni byli rovněž prorektori doc. J. Luska a doc. L. Hornová.

Prvním diskutovaným bodem bylo hodnocení průběhu a výsledků evaluace. Zástupci některých fakult (Paf, FTK) upozornili na nutnost zpětné odezvy. Vedoucí kateder, přednostové klinik by se měli k výsledkům hodnocení vyjádřit, případně navrhnout kroky vedoucí ke zlepšení výuky. Podnětnější jsou v tomto ohledu spíše poznámky studentů v závěru dotazníku než vyplněné předepsané body.

Dále byla na programu otázka výuky cizích jazyků. Na všech fakultách musí studenti povinně absolvovat zkoušku z jednoho světového jazyka (kredit A). Případně další jazyky jsou nepovinné (kredity B a C). Zájem o druhý jazyk je veliký, a nedá se proto kapacitně zvládnout (počet studentů ve skupinách je omezen, ne všichni studenti se do skupin dostanou). Prorektorka Hornová položila otázku, zda by byli studenti ochotni si nepovinnou výuku druhého jazyka sami hradit (podobně fungují zájmové aktivity Akademik centra), čímž by se odstranily výše zmíněné potíže. Fakulty by zajistily dostatečné množství pedagogů, kteří by byli placeni z peněz studentů. K tomuto návrhu se všichni zástupci vyjádřili kladně.

Další otázka ze strany vedení univerzity se týkala informovanosti o zahraničních pobytech a stážích. Studenti konstatovali, že informace tohoto druhu jsou dostatečné (webové stránky, informační nástěnky, Žurnál UP). Iniciativa v tomto směru musí rovněž vycházet z řad vedoucích kateder a samých studentů.

Prorektor Luska oznámil, že na kolejích je 80 volných míst pro případné zájemce. Ze strany studentů zazněl návrh – prosba o zavedení telefonních přípojek na koleje E. Rošického a M. Kudeříkové.

Na pořad přišla i otázka atraktivnosti univerzitního listu pro studenty a jejich případného podílu na tvorbě obsahu Žurnálu UP.

-ano-

Mezi námi Slovany

Ve dnech 28. až 29. 11. 2000 proběhla v prostorách Katedry filozofie FF UP mezinárodní studentská konference s názvem *Filozofie dnes: etika, či fyzika?* Zvolené téma bylo natolik indiferentní, že účastníci mohli hovořit prakticky o čemkoliv, což nikdo nevnímal jako negativum. A tak byla učebna č. 219 na Křížkovského 12 svědkem opravdu rozličných příspěvků mladých adeptů filozofie z Olomouce, Katovic, Krakova a Bratislavy. Polští referenti a referentky, seriózní badatelské typy, sázeli především na erudované výklady z dějin a současnosti filozofie. Dvakrát se objevilo téma Sókrata a byla položena otázka po překonání Kantova kategorického imperativu; kritického výkladu se dočkal zdánlivě jednoznačný vztah mezi tradiční metafyzikou a tzv. transcendentální filozofií; nemalé pozornosti se dostalo Cassierovu motivu „homo symbolicus“, padlo jméno u nás nepřítis známého Hermanna Cohena a došlo i na odvážnou konfrontaci deníkových záznamů raného Wittgenstei-

na s myšlenkami sv. Pavla. Naproti tomu kolegové z Bratislavy, dva bujaři Slováci, přišli s vlastní, osobitou charakteristikou dnešního světa. Byl nám nastíněn pochmurný obraz lidstva pohlcovaného vlastními výtvoři, ztrácejícího ve jménu abstraktních hodnot smysl pro opravdový život, vzdávajícího se nároků na svobodu a individualitu výměnou za anonymní konformitu masové konzumní společnosti; to vše pak nadějně kontrastovalo se srdečným chováním obou referentů. Olomoucké barvy byly hájeny vsuktu různorodým způsobem. Zatímco na jedné straně byla na základě akceptace toho obrazu světa, který podala moderní fyzika, položena otázka po nové etice a jeden příspěvek měl přímo v názvu „potřebu disonance“, na straně druhé došlo na starého dobrého Aristotela a možnosti rehabilitace tradiční metafyziky, byť prizmatem analytické filozofie. Zazněl i referát o „feministické etice“, jehož autorka ovšem natolik svědomitě uhlazovala extremistické hrany, že očekávaná hádka mezi mužskou a ženskou částí publika měla nakonec spíše komorní charakter. Diskutovalo se ale i o jiných tématech, nebylo příspěvku, který by nevyvolal rypavý dotaz či námítku. Zněla přitom polština, čeština, slovenština i angličtina. Právě jazyková pluralita byla ozvláštěním a zároveň jistým nedostatkem konference, neboť jsme sice Slované, ale ne zas tak moc; přístě by to chtělo u všech referátů alespoň anglické „summary“. Jinak byla akce po organizátorské stránce zvládnuta bezvadně, za což patří dik především T. Pavlíkové a D. Počovi, kteří ukázali, že studenti jsou zcela schopni zorganizovat si takovou akci sami, pakliže jim jejich kantoři vyjdou vstříc; o olomoucké Katedře filozofie to platí určitě. Takže: přístě zase u vás...

M. Škabraha, student FF UP (Katedra filozofie)

Akademické mistrovství v plavání s ploutvemi

Dne 29. 11. 2000 se na plaveckém stadionu konalo akademické mistrovství České republiky v ploutvovém plavání. V roce oslav 90. výročí vysokoškolského sportu byla pořadatelstvím pověřena Fakulta tělesné kultury (katedra kinantropologie a katedra učitelství tělesné výchovy) a vysokoškolský klub „Akademik sport“ z České asociace univerzitních sportů v Olomouci, který celou akci finančně zajistil.

Mistrovství proběhlo v přátelském sportovním prostředí nově rekonstruovaného plaveckého stadionu s organizační výpomocí studentů FTK UP. Účast studentů byla v tomto roce o něco nižší než v jiných letech. Příčinou byl souběžný termín s plaveckým přeborem Univerzity Karlovy v Praze. Přesto k nám zavítali členové reprezentačního celku ČR, jako například Hana Vykoukalová (FTVS UK Praha), která v tomto roce získala titul Mistryně Evropy v distančním plavání s ploutvemi (z ruské Tuly) a dále reprezentanti Kamil Maršálek (letos obsadil páté místo na ME) a Helena Kocourková (v loňském roce medailistka z MS). Tito závodníci také získali největší počet akademických titulů. Olomoučtí studenti (zástupci FTK a LF UP) tvořili největší výpravu mistrovství (19 studentů). Ze studentek UP byla neúspěšnější Kateřina Nekllová (obor rekreologie), která získala druhé místo v rychlostním potápění (RP) na 50 a 400m. Kateřina Janečková (obor fyzioterapie a algoterapie) získala dvě třetí místa na 200 a 400m plavání s ploutvemi (PP). Ze studentů získali Libor Orság (obor učitelství tělesné výchovy) druhé místo na 400 PP a Jakub Švéda třetí místo na 50 RP.

Dr. Z. Svovizl, předseda organizačního výboru
Katedra kinantropologie FTK UP Olomouc

Věřím, že výstava ...

Dokončení ze str. 1

v mnohém od té naší liší, ale také o sobě samém a své zemi, neboť se na vše začne dívat z nové perspektivy. Určitě budu případným zájemcům vyprávět o exkurzích do krásných míst a také o mnoha skvělých lidech, se kterými se za oceánem setkají“ reagoval prof. W. Gorcica na otázku, co řekne studentům, kteří se budou v St. Cloud o program zajímat.

Vedle již zmíněné výstavy, jejíž vernisáž proběhne v pondělí 11. 12. v 17 hodin, ozdobí závěrečnou fázi pobytu amerických studentů na UP ještě další dvě akce. Ta první nese název *Canadian Rockies/Wallachian Beehives* a jedná se o výstavu grafik, které jejich autor – prof. Gorcica – dokončil či vytvořil v Olomouci. Jeho tvorba bude připravena k shlédnutí v prostorách chodby foto- a grafického ateliéru na Křížkovského 14 od 8. 12. do 15. 12. Druhá událost – koncert studentů Katedry muzikologie UP zdraví SCSU se uskuteční dne 12. 12. v 19 hodin v aule FF. V průběhu večera, který je americkým kolegům věnován, zazní v podání posluchačů muzikologie vedle barokních skladeb zejména hudební díla 20. století. Na programu je i nejedna premiéra. Na všechny tři akce jste srdečně zváni!

Mgr. E. Slavičková, Ph.D.
Katedra muzikologie FF UP

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP

Projekt Jezevec na Katedře zoologie PŘF UP

V průběhu slavnostního aktu v auře FF UP, který proběhl 22. 11. 2000 (viz také Žurnál UP č. 9) byla jedna z Cen Klubu absolventů a příznivců UP za rok 2000 udělena také **Mgr.T. Matyáštkovi**, studentu doktorského studijního programu na Katedře zoologie PŘF UP, a to za hlavní autorský podíl na monografii *Jezevec lesní, jeho biologie a význam v ekosystému* (Matyáštko, T., Bičík, V. & Řehák, L., Praha 2000, Venator, 191 s.) Při této příležitosti jsme jejího (prvního) autora požádali o informace, které by čtenářům Žurnálu UP přiblížili nejen oceněnou monografii, ale i celý projekt Jezevec:

Dovolte, abych vám blahopřála k získání Ceny Klubu absolventů a příznivců UP a abych se nejprve zeptala, odkdy jste na projektu začali pracovat a jak je koncipován?

Studium jezevce lesního bylo započato především jako etoekologická studie tří jedinců chovaných v zajetí, ale s možností každodenního pohybu ve volné přírodě za přítomnosti pozorovatelů. Nejdříve jsme se zaměřili na sociální a teritoriální chování jezevců. Podstatně jsme přitom pokročili i při studiu jejich potravního chování. Současně jsme začali pracovat na celostátním sčítání jezevců na základě výskytu jejich nor, které jsou pro svou rozsáhlou často označovány jako hrady. Na této náročné akci spolupracují všechny referáty životního prostředí Okresních úřadů ČR a některá zástupci ČMMJ.

Se studiem jezevců jsme začali v roce 1996, kdy byla vypsána první diplomová práce. Od té doby bylo obhájeno již několik prací a na dalších se pracuje. Do výzkumu jsme zapojili i některé studenty z Masarykovy univerzity.

Kdo je garantem projektu, která pracoviště se na jeho realizaci podílejí a jak je financováno?

Garantem projektu je od počátku prof. Vítězslav Bičík, CSc., který také navázal kontakt s lesníkem a chovatelem Vladimírem Badayem. Ten v současné době chová čtyři jezevce (dva samce a dvě samice). Studium koordinuje a v rámci přidělených prostředků také částečně podporuje Katedra zoologie a antropologie PŘF UP. Některé prostředky na chov jezevců jsme získali od Nadace na ochranu zvířat (WSPA), jinak musíme vystačit se skromnými prostředky z vnitřního grantu PŘF UP.

Velký podíl na realizaci projektu mělo Ministerstvo zemědělství a společnost VENA-TOR, která rovněž zajistila vydání zmíněné komplexní monografie o jezevcích. Rádi bychom také tímto prostřednictvím poděkovali také pracovišti Geografických Informačních Systémů Katedry geografie (PŘF), které nám pomáhá s vypracováním mapových výstupů a v rámci vnitřního grantu UP se na projektu částečně podílí.

Jaký bude výstup projektu? Jde o onu recenzovanou knihu?

Kniha je jedním z výstupů tohoto projektu. Lze však říci, že nám v současné době ulehčuje spoustu práce a je velice prospěšná pro mnoho pracovníků a organizací zabývajících se problematikou jezevce. Ve spolupráci s Agenturou ochrany přírody a krajiny se podílíme na přípravě metodiky křížení migračních cest živočichů s dálnicemi a komunikacemi 1. třídy, a to hlavně na základě autorství uvedené monografie. Zájem o spolupráci na kontrole zdravotního stavu populace jezevců projevil i některá veterinární pracoviště.

Hlavním cílem projektu je v současné době podrobně zpracovat výskyt a dynamiku popu-

lace jezevce lesního v celé ČR. Na základě náročného terénního průzkumu pak vypracujeme metodiku pro hodnocení vlivu jezevců na prostředí. Je to zakázka Ministerstva zemědělství a ČMMJ v souvislosti s připravovanou změnou podmínek hospodaření s jezevcem v rámci myslivosti. Na základě našich ekologických studií budeme schopni posoudit optimální distribuci tohoto druhu a chránit jej přednostně tam, kde je významnou součástí lesního ekosystému.

Jaké nejdůležitější poznatky projekt přinesl?

Především se ukazuje, že jezevec je dosti hojně rozšířenou lasicovitou šelmou. Díky vysoké ekologické valenci se může vyskytovat téměř kdekoliv, a představuje tak důležitý stabilizační prvek prostředí. Mnoho nových poznatků jsme zjistili při studiu potravního chování jezevců. Jsou to všežravci a výběr jejich potravy není limitován pouze nabídkou potravy v prostředí, ale do jisté míry i učením a chuťovými zvyklostmi jedinců. Složení potravy českých jezevců je poněkud odlišné od publikovaných údajů z jiných zemí. V západní Evropě jsou jezevci často orientováni na kroužkovce. Na východě zase převažuje rostlinná složka. Potrava našich jezevců se mění se sezónní nabídkou, a je proto dosti různorodá, což je dáno specifickou geografickou polohou našeho státu a nepřítomností moře.

Byly vědecké výsledky někde publikovány a prezentovány?

Ano. Pravidelně publikujeme dílčí zjištění projektu v odborném tisku a snažíme se i o populárněvědecké články, které mohou oslovit širší veřejnost. Každoročně se aktivně účastníme mezinárodních i domácích konferencí. Navázali jsem takto množství kontaktů s institucemi, které se víceméně zabývají podobnými otázkami a můžeme výsledky vzájemně porovnávat. Ohlasy jsou pozitivní, protože dosud z našeho území chybějí podrobnější údaje o tomto živočichovi. Na posledních dvou konferencích lasicovitých šelem (*Mustelidae colloquium*), které se konaly v Německu a Rakousku, zvláště zaujaly naše studie týkající se modelování výskytu jezevců podle přírodních podmínek. V současnosti připravujeme menší prezentaci jezevců na internetu.

Bude v nějaké formě vědeckovýzkumná práce na projektu pokračovat?

Stále propracováváme metodiky počítačového modelování výskytu a pracujeme intenzivně na potravním chování jezevců. Do konce příštího roku hodláme dokončit celostátní sčítání jezevců a na základě těchto výsledků stanovíme další priority projektu.

Rozhovor připravila

V. Mazochová.

Z ARCHIVU UP

Ze studentské majálesové „lidové tvořivosti“

Majálesové dění na vysokých školách, především v letech 1965 a 1966, bedlivě sledoval sám nejvyšší stranický orgán ÚV KSČ. Nedá se říci, že by soudruzi z „baráku“ (tak se ve stranickém slangu říkalo budově ÚV KSČ) vystupovali kategoricky proti konání těchto studentských akcí. ÚV KSČ pouze chtělo „vtisknout majálesům ráz pozitivní studentské veselice a zabránit politicky negativním jevům“. Bohužel, jak konstatovaly příslušné závěrečné zprávy vypracované pro předsednictvo ÚV KSČ, „ne ve všem se podařilo dosáhnout těchto cílů“.

S povděkem kvitovali nejvyšší straníční notáblové pouze hesla vyjadřující podporu a solidaritu s africkými a jihoamerickými národy bojujícími za osvobození z imperialistického neokolonialistického jha. V tomto ohledu je potřeba zdůraznit, že takto koncipovaná hesla nebyla pouhou úlitbou stranickým a svazáckým bossům. Také vznikající vysokoškolské studentské hnutí v Československu ovlivňovala západoevropská „nová levice“, hledající své inspirační zdroje právě v ozbrojeném boji zemí „třetího světa“.

Připomeňme také, že idejím „nové levice“ propadla řada dnešních významných činitelů – např. exministr přes „mytí rukou“ a velvyslanec v Rusku Jaroslav Bašta a samozřejmě místopředseda vlády, ministr zahraniční věcí Jan Kavan. Našemu velvyslanci v Bruselu Karlu Kovandovi zase přezdívali kolegové „Che“ podle kubánského komandanta Ernesta Che Guevary, který padl v roce 1967 při „vývozu“ revoluce v Bolívii. Není zřejmé, zda chtěl dnes uhluzený „top“ diplomat Kovanda exportovat revoluci ve shodě s argentinským teoretikem a praktikem partyzánské války Guevarou, zato však víme, že v oněch časech nosil rozevlátý plnovous a olivové zelenou poloovojenskou kamizolu à la Fidel Castro. Ke studentské odrůdě československé „nové levice“ patřila též dnešní komentátorka liberálních Lidových novin Petruška Šustrová.

S myšlenkami „nové levice“ souvisela také hesla a scénky reflektující sexuální revoluci a volnou lásku. Tak pražské studentky ekonomie pochodovaly pod prapory s reklamou na antikoncepční přípravky

a v bratislavském majálesovém průvodu se pohyboval alegorický vůz přeplněný dětmi předškolního věku pod nápisem „Výsledek letní aktivity Československého svazu mládeže“. Jinde zase zinscenovali studenté interrupční zákrok, přičemž nechtěný plod znázorňovaly lahve s tuzemským rumem a tehdy všeobecně oblíbeným bulharským vínem značky Mavrud. Samu nezbytnou podstatu tělesné lásky mezi mužem a ženou vystihoval transparent pražských filozofů – „Láska je provoz, který běží, když stojí“. My, kteří jsme prožili podstatnou část života v „reálném“ socialismu, víme, že tento společenský řád provázel permanentní nedostatek bavlněné buničiny – a tak nás nepřekvapí heslo pražských studentek – „Není vata, nejsou vložky – co si dáme mezi nožky?“ (zásadní proměnu poměrů v tomto ohledu by mohl symbolizovat dnešní reklamní text „Měně vložky – více ochrany!“)

Největší část studentských majálesových hrátek reagovala na politické a společenské nedostatky – zde měli dramaturgové majálesů šedesátých let takřka nevyčerpatelný zdroj inspirace. Pražští medicí zaplnili majálesový průvod oděni v hadrech, s pouty na rukou a nohou, poháněni mužem s bičem v šedivém tesilovém obleku. Studenti Lékařské fakulty tak reagovali na nízké finanční ohodnocení pracovníků ve zdravotnictví a nechvalně proslulou praxi tzv. umístěnek. Jaderní fyzikové vykořičili do průvodu pod nápisem „Brigáda socialistického cancaní“. Pro nezasevěné připomínám, že tzv. brigády socialistické práce byla prapodivná forma utužování iniciativy pracujícího lidu v pracovním procesu. V pozdějších letech se legendární BSP, národem přezdívané jako brigády socprc, transformovaly v legální a dotovanou platformu pro pořádání bujarých podnikových večírků a odpolední. Jen tak na okraj – termínem „pracující lid“ se komunistická „věrchuška“ oháněla stejně vehementně, jako dnešní politické termíny „občan“ či „daňový poplatník“. „Pracující lid“, „občan“, „daňový poplatník“ – to přece vždy byla, je a bude alfa a omega politického jednání, chování a veškerého činění.

Filozofové cítili potřebu vyjádřit lásku k našemu nedostížnému vzoru, Sovětskému svazu, heslem „Ne-

RYDAATELSTVÍ UP**Listopadová produkce****Filozofická fakulta**

Štefanides, J.: *České divadlo v Moravské Ostravě 1908–1919*. 1. vyd., 241 s.

Fialová, I., GERALOVÁ, L. (editorky): *Goethe in Olmütz*. 1. vyd., 188 s.

Knittlová, D.: *K teorii překladu*. 2. vyd., 216 s.

Chatman, S.: *K terminům rétorika narativu ve fikci a filmu*. 1. vyd., 260 s. (překlad L. Ptáček)

Peprník, M.: *Směry literární interpretace*. 1. vyd., 295 s.

Bartoš J. – Chobot, K.: *Úvod do archivnictví pro historiky*. 2. vyd., 98 s.

Fakulta tělesné kultury

Vaverka, F. – Janura, M. (editoři): *Proceedings of the BIOMECHANICS OF MAN 2000*. 1. vyd., 280 s.

Lékařská fakulta

Urbánek, K.: *Skriptum speciální neurologie*. 3. vyd., 230 s.

Pedagogická fakulta

Nelešovská, A. – Svobodová, J.: *Pedagogická praxe – Praktická příručka určená studentům prezenčního studia oboru učitelství pro 1. st. ZŠ*. 1. vyd., 118 s.

Čížková, J.: *Přehled sociální psychologie*. 1. vyd., 182 s.

Stofa, J.: *Terminologie v technické výchově*. 2. vyd., 162 s.

Spurný, L. (editor): *Acta UP – Hudební věda a výchova 8. Musica VI – 2000*. 1. vyd., 107 s.

Steinmetz, K. (editor): *Olomoucké jarní muzikologické konference. Sborník referátů ze 3. a 4. ročníku*. 1. vyd., 141 s.

Přírodovědecká fakulta

Jukl, M.: *Bilineární a kvadratické formy*. 1. vyd., 80 s.

Vydavatelsví UP

Vysoudil, M.: *Meteorologie a klimatologie pro geografy*. Dotisk 1. vyd., 233 s.

Homola, T.: *Návody do cvičení z ekologie*. Dotisk 1. vyd., 33 s.

Bauerová, H.: *Texty ke studiu staroslověnštiny se slovníčkem*. Dotisk 3. vyd., 119 s.

Centrum otevřeného distančního vzdělávání

Kliment, P.: *Úvod do psychologie osobnosti*. 1. vyd., 44 s.

Polián, J.: *Kapitoly z teorie práva*. 1. vyd., 28 s.

-haupt-

jezte sendviče, jezte ruská vejce, vejce našich přátel!“. Skupina studentů pochodovala zpěpátku za zvuků písně „Kupředu levá, zpátky ní krok!“, jini studenti pobíhali zprava doleva za skandování: „Pryč s levou úchytkou, pryč s pravou úchytkou – zlatá je střední cesta!“

„Žádáme svobodu tisku!“ – tak rezolutně vyjadřovali své potřeby bratislavští studenti. A aby bylo jasno, kde je nutné tento problém vyřešit, tak stejně nekompromisně odpovídali jini: „Pro Španělsko, pro Španělsko!“ Prazští studenti práv uzavírali průvod nápisy „Tato hesla byla schválena předem“ a „Předem se vším souhlasíme“.

V roce 1965 zvolili prazští studenti za krále majálesu amerického básníka Allana Ginsberga, kterého posadili do královského kočáru pod transparent „Král Ginsberg – výraz proletářského internacionalismu“. Tato volba velmi popudila stranické funkcionáře – studenti proto zorganizovali „puč“, krále Ginsberga svrhli z majálesového trůnu a promptně nastolili „českého“ krále, studenta Františka Sedláčka. A byl klid.

PhDr. P. Urbásek,
reditel Archivu UP

Poznámka autora:

Citovaná hesla pocházejí z kdysi přísně tajného materiálu *Zhodnocení majáles 1966* (dnes uloženého ve fondech Státního ústředního archivu v Praze). Materiál hodnotí toliko majálesové události v Praze a Bratislavě – má to snad znamenat, že se mimo tato města majálesy nepořádaly? Pisatel tohoto příspěvku bude proto vděčen za jakákoli sdělení pamětníků v tom ohledu, zejména ale z řad tehdejších vysokoškolských olomouckých a brněnských.

UNIVERZITNÍ PRACOVISTĚ INFORMUJÍ**Spolupráce Katedry teorie a dějin dramatických umění s Ústavem sociální péče Klíč**

V pátek 24. 11. se ve filmovém sále FF UP (Křižkovského 8) uskutečnilo filmové představení, které společně uspořádaly Katedra teorie a dějin dramatických umění (KTDDU) a Ústav sociální péče Klíč.

Klíč, zajišťující péči o mentálně postižené občany, se stejně jako ostatní instituce tohoto typu – a stejně jako univerzita – potýká s nedostatkem finančních prostředků. Důsledkem toho nemůže svým klientům nabídnout náležité kulturní vyžití, neboť i obyčejná návštěva kina je v případě větší skupiny zájemců finančně nákladná záležitost. Za této situace zahájila

KTDDU spolupráci s Klíčem spočívající v poskytnutí filmového sálu katedry k příležitostným projekcím pro klienty ústavu. KTDDU poskytuje sál a jeho technické vybavení, promítaný film si zajišťuje Klíč. První projekce vzbudila živý ohlas a zájem všech pětadvaceti (zhruba polovina kapacity sálu) diváků a zahájila tak tradici, v níž obě strany mají zájem pokračovat. Spolupráce KTDDU a Klíče především ukazuje, jak se může univerzita také otevírat veřejnosti a využívat svých možností, byť na nekomerční bázi.

Mgr. M. Sýkora, Ph.D.,
Katedra teorie a dějin dramatických umění FF UP

Další ediční počín Katedry historie

V nedávné době dny vyšel z podnětu Katedry historie FF UP ve Vydavatelsví UP třetí sešit třetího svazku českého diplomataře *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae*. Český diplomatář, edici veškerého listinného materiálu týkajícího se českého středověkého království, založil na počátku tohoto století profesor pomocných věd historických na Filozofické fakultě UK Gustav Friedrich, který sám připravil a vydal její první dva svazky (svazek I. obsahuje listinnou látku od nejstarší doby do r. 1197, svazek II. látku z let 1197–1230) a těsně před svou smrtí v roce 1943 ještě první sešit svazku III. (1231–1240). Další vydávání bylo po 2. světové válce rozděleno. Pokračování od roku 1240 do roku 1310, kam až je Codex v této podobě plánován, bylo svěřeno brněnskému profesorovi pomocných věd historických a Friedrichovu žaku Jindřichu Šebánkovi, dokončení rozpracovaného III. svazku pak převzal jiný žák Friedrichův, Zdeněk Kristen. S jeho příchodem na Filozofickou fakultu UP byla tato část úkolu přenesena do Olomouce. Při práci na třetím svazku zemřel G. Friedrich a stejny osobou potkal i Z. Kristena, který stačil ještě tři roky před svou smrtí roku 1962 vydat jeho druhý sešit. Třetím sešitem je nyní uzavřena textová část III. svazku a zbývá dokončit práce na jmenném rejstříku a tzv. glosáři, které by měly být vydány ve čtvrtém sešitě.

Příprava listinné látky k vydání v *Codexu*, bez nějž se neobejde žádný domácí i zahraniční badatel zabývající se českým středověkem, je velmi obtížná

a pracná. Editor musí listinné texty, dochované buď v dobových originálech, nebo pozdějších opisích, nejen správně přečíst a reprodukovat, ale také kriticky zpracovat. Jestliže opisů každého jednotlivého kusu je víc, musí formou poznámek nebo jinak postihnout i ty sebemenší rozdíly mezi nimi, tzv. různocnění, upozornit na chyby původních pisarů, jejich opravy či změny, přesně vyznačit ty části textu, které byly převzaty z jiných listin atd. Musí také identifikovat a v poznámkách uvést všechny osoby, které jsou uvedeny bez jména nebo jen jeho iniciálou, identifikovat ty listiny, na něž se vydávaný kus odvolává, aniž by je blíže specifikoval, a udělat ještě spoustu dalších věcí. Musí také zhodnotit každý vydávaný kus z hlediska jeho původu, pravosti a spolehlivosti, k čemuž lze dospět jen cestou širokého srovnání všech těchto listin navzájem, zejména jejich písma a slohu. Poněvadž *Codex* je dílo mezinárodní povahy a vydávané texty jsou psány latinsky, formuluje editor všechny své poznámky, vysvětlivky, komentáře i úvod také v tomto jazyce.

Všechny tyto a další požadavky jsou v *Codexu* realizovány z velké části graficky pomocí různé velikosti písma (části tištěné menšími literami znamenají, že text je převzat odjinud, přičemž velikost se mění i v jednotlivých slovech), střídáním stojatého písma s kurzívou (stojatě se tiskne to, co pochází z listiny, kurzívou to, co říká editor), dále různými typy závorek, nadepisováním písmen apod. Na okraje stránek musí být přitíženy malé číslice označující každou pátku řádku. Takové požadavky kladou neobyčejně vysoké nároky na technické provedení sazby díla a v minulosti byly splněny beze zbytku jen u starších svazků *Codexu*, které byly zpracovány formou ruční sazby. O nových svazcích IV/1–2 a V/1–4, patronovaných Akademií věd a tištěných ve velkých renomovaných tiskárnách, to už říci nelze. Jestliže se u právě vyšlého sešitu III/3 podařilo provést vše beze zbytku, jde o špičkový výkon, za který náleží uznání univerzitnímu vydavatelsví jako celku a technickému redaktorovi Mgr. V. Kubákovu zvláště. Vydaný sešit má také obrazovou přílohu, v níž uživatel najde ukázky písma pisarů, kteří psali otištěné listiny, a album použitých pečeti. Podklady pro vyobrazení připravil dr. A. Jankovský.

-mp-

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

„Svobodná diskuse o vědeckých otázkách jistě patří k akademickým svobodám, ale musí být naprosto zřejmé, o čem diskutujeme. A když dosáhneme vědeckého výsledku, musíme jej především zveřejnit, musíme mu udělat nějakou reklamu. Nestačí, když jej zná pět našich kamarádů ze stejného oboru a obdivují nás za to. I v úzce zaměřených oborech se práce dosahuje fantastických výsledků, na které můžeme být hrdí, jenom o nich nikdo neví.“

(Nově zvolený děkan FF Univerzity Karlovy Petr Kolář v rozhovoru pro Lidové noviny 28. 1. 2000)

-red-

-mh-

KULTURNÍ PAMÁTKY NA UP

Z galerie olomoucké univerzity (IX)

Když 20. února 1790 zemřel bezdětný císař Josef II., připadly habsburské državy jeho mladšímu bratru, třiadvacetiletému velkovévodě toskánskému Petru Leopoldovi. Jako císař si Leopold II. naklonil Čechy a Moravy, když – na rozdíl od Josefa II. – navázal na tradiční korunovace českých králů. Korunovace Leopolda II. na českého krále a jeho choti, španělské infantky Marie Ludviky, na českou královnu v Praze 6. září 1791 se stala celonárodní slavností a výrazně podpořila obrozenecké snahy. Naděje vkládané českými obrozenci do vskutku osviceného panovníka však záhy vzaly za své, když Leopold II. dne 1. března 1792 náhle zemřel. Císařský trůn tak zdědil Leopoldův nejstarší syn, arcivévoda František, narozený 12. února 1768 ve Florencii. Ve svých šestnácti letech byl arcivévoda František povolán císařem Josefem II. do Vídně, ale záhy se stal předmětem strýcových kritických poznámek – císař pokládal synovce za bezcitného slabocha a nudného patrona bez jakýchkoli státnických vloh. Nelze však říci, že by arcivévoda František neměl žádné osobní záliby – sbíral knihy a portréty, hrál na housle a projevoval nevšední smysl pro rodinu. První manželku vyhledal arcivévodovi císař Josef II., a to Alžbětu Vilémínu Württemberskou, ta však 18. února 1790 po předčasném porodu zemřela (dcera Ludovika se dožila jen 16 měsíců). Po půl roce se arcivévoda oženil se svou sestřenicí Marií Terezií, dcerou krále Obojí Sicílie Ferdinanda I. Bourbonského, s níž za sedmáct let přivedl na svět dvanáct dětí (jen polovina z nich se dožila dospělosti) a jež zemřela roku 1807 při posledním porodu.

Po smrti Josefa II. řídil arcivévoda Ferdinand státní záležitosti do příjezdu svého otce, císaře Leopolda II., z Florencie do Vídně. V rámci císařovy cesty z pražské korunovace přes Moravu do Vídně pobýval s otcem ve dnech 5. až 7. září 1791 v Olomouci. Ubytovali se v hostinci U Černého orla (v Pekařské ulici, v místech dnešního obchodního domu Koruna); k audienci 5. září byli přizváni i profesori olomouckého lycea s rektorem Med. Dr. Gottliebem Feichterem v čele, následujícího dne si císař a arcivévoda prohlédli veřejná školská zařízení včetně lyceijní budovy, hřebčinec v Hejčíně a budovy kláštera Hradisko, sloužící po zrušení josefinského generálního semináře jako vojenské skladiště.

Na císařský trůn nastoupil arcivévoda v důsledku otcovy předčasné smrti 1. března 1792 jako František II., 6. června 1792 byl v Budíně korunován na uherského krále a 5. července byl ve Frankfurtu zvolen římskoněmeckým císařem; k jeho korunovaci na českého krále došlo v Praze 9. srpna 1792. Při třetím dělení Polska roku 1795 získala habsburská monarchie Krakovsko a západní Halič, ale válka vyhlášená roku 1792 revolucí Francií Prusku a Rakousku připravila monarchii roku 1797 po vítězném

Napoleonově tažení v severní Itálii o Lombardii, Rakouské Nizozemí (Belgii) a Breisgau (postoupené vévodovi z Modeny); zisk Benátska byl jen slabou náhradou za tyto územní ztráty. Nutnost čelit „Korsičanovi“, který i v následující koaliční válce (1799–1801) sbíral vítězství za vítězství, císaře velice deprimovala; nedostatek strategického talentu nahrazoval monarcha pilným, ale zdoluhavým vyřizováním úředních akt. Přestože po odhalení „jakobinského spiknutí“ ve Vídně roku 1794 byla v habsburské říši omezena svoboda vyučování, tisku a spolčování (na což doplatili zejména svobodní zednáři), byl František II. zejména mezi Vídeňany populární, protože vystupoval jako „filistr“ (měšťák), hovořil rád vídeňským dialektem a po kancelářské námaze se v ošoupaném kabátě chořoval s císařovnou projít po vídeňských ulicích. Rostoucí moc Napoleona Bonaparta – 18. května 1804 byl prohlášen dědičným císařem všech Francouzů a 2. prosince téhož roku si sám vložil na hlavu císařskou korunu – přiměla Františka II., aby přijal 11. srpna 1804 titul rakouského císaře jako František I. (korunovace se nekonala) a z dědičných habsburských zemí, z Království českého (náležejících nadále k Římskoněmecké říši) a z Království uherského zřídil dědičné Rakouské císařství.

Během prvního roku následující války napoleonské Francie s koalicí Rakouska, Anglie, Ruska a Švédska (1805–1807) obsadili Francouzi po kapitulaci pevnosti Ulmu 9. listopadu 1805 Vídeň. Císařský dvůr uprchl do Brna a poté do Olomouce; císař s císařovnou se ubytovali ve zdejším Arcibiskupském paláci. Spojená rakouská a ruská vojska se soustředila v opevněném táboře u vesnice Olšany a vyčkávala příchodu ruského cara Alexandra I., jenž dorazil do Olomouce 19. listopadu. V bitvě u Slavkova 2. prosince 1805 Napoleon I. zvítězil, a získal tak na rakouském císaři Benátsko, Dalmácii, Tyrolsko a Vorarlbersko. Vznik Rýnského spolku pod Napoleonovou patronací vedl k tomu, že František I. vyhlásil 6. srpna 1806 zánik Římskoněmecké říše a zřekl se její císařské koruny. Prohraná válka Rakouska s Francií v roce 1809 znamenala další územní ztráty a politický sňatek císařovy nejstarší dcery Marie Louisy s francouzským císařem (přes protesty nevlastní matky nevěsty Marie Ludoviky Modenské d'Este, třetí manželky Františka I.), zosnovaný roku 1810 ministrem zahraničních věcí Metternichem. Po krachu Napoleonova tažení do Ruska zvítězila koalice Rakouska, Pruska, Ruska a Anglie nad „uchvatitelem“ v bitvě u Lipska, obsadila Paříž a Napoleon byl donucen k exilu na ostrově Elba; pařížským mírem, vráťším Francii do hranic z roku 1792 a dosadivším na francouzský královský trůn Ludvíka XVIII. (1814–1824), se Rakouské říši vrátili mj. Tyrolsko, Vorarlbersko a Salcburk. Od podzimu 1814 hostil František I. ve svém sídelním městě Vídeňský kongres, jehož jednání nepřerušil ani Napoleonův „stodenní“ pokus o návrat na trůn. V bitvě u Waterloo 1. června 1815 byl Napoleon definitivně poražen a poslán do vyhnanství na ostrov Svátá Helena, druhý pařížský mír omezil území Francie na stav z roku 1790. „Svatá aliance“ evropských panovníků pak až do revolučního roku 1848 zajistila habsburské říši období konsolidace, růstu průmyslu a obchodu. Všemocným mužem v Rakousku se stal státní kancléř Klement Václav kníže Metternich, opírající absolutistický vládní systém o státní policii řízenou ministrem policie a cenzury Josefem Marií Sedlnitzkým (pocházejícím ze starého českého rodu pánů Sedlnických z Choltic).

Na přímluvu svého bratra arcivévydu Rudolfa Jana, olomouckého arcibiskupa, obnovil František I. roku 1827 olomouckému lyceu univerzitní statut (podobně jako lyceům v Innsbrucku a Štýrském Hradci); v Olomouci tak vznikla C. a k. Františkova univerzita (K. u. k. Franzens-Universität). Ve dnech 19. – 23. září 1834 císař František I. se svou v pořadí čtvrtou manželkou Karolínou Augustou Bavorskou Olomouc navštívil: 20. září přijali císařští manželé, ubytovaní v Arcibiskupském paláci, v audienci zdejším honoraci a komunální výbor a následujícího dne

pobyl na městské střelnici, kde se zapsali do pamětní knihy městských ostrostřelců. Brkové pero, jehož použili, se zachovalo dodnes ve sbírkách olomouckého Vlastivědného muzea.

Císař František I. zemřel na zápal plic 2. března 1835 po 43 letech své absolutistické vlády a byl pohřben v kryptě kapucinského kláštera ve Vídně, tradičním pohřebišti Habsburků. „Der Franzl ist tot (František je mrtvý),“ nářikal prý Vídeňan, a když byli nabádáni, aby neplakali, neboť všechno zůstane při starém, odpovídali: „Právě proto pláčeme.“

Císařův nejstarší syn a následník arcivévydu Ferdinand (1793–1875), jehož dispozice k roli panovníka závažně omezovalo onemocnění epilepsií, poznal Olomouc již v říjnu roku 1818. Na rakouský trůn nastoupil Ferdinand I. (V.) na základě rozhodnutí svého otce, jenž trval na zachování principu primogenitury a pro skutečný výkon vládní moci sestavil před svou smrtí tajnou státní konferenci. Jejím předsedou byl bratr císaře Františka I. arcivévoda Ludvík, skládala se z Ferdinandova mladšího bratra arcivévydu Františka Karla, Klementa Václava knížete Metternicha a Františka Antonína hraběte Kolovrata-Libštejnského; tito gerontokraté se přídržovali Františkovy politické závěti, jež zněla: „S ničím nehybat, nic neménit, všechno udržet při starém!“ Po třiceti letech od své návštěvy Olomouce předal Ferdinand I. v tomto městě říšské insignie svému osmnáctiletému synovci, arcivévodovi Františku Josefovi.

V někdejší galerii olomoucké univerzity se nachází portrét císaře Františka I. v rakouské generálské uniformě – „zbrojním kabátci“ bílé barvy z červených kalhotách s kordem po boku, s Řádem zlatého rouna kolem krku, s velkokřížem a šerpou Řádu Marie Terezie a třemi dalšími řády. Jako vojévůdce se však tento monarcha proslavil jen třemi výroky pronesenými ležerní viděnštinou. Vypovězení války Napoleonovi komentoval prý slovy: „To zas budem biti!“ Když ho jeho generálové s velkým úsilím přemluvili, aby se podíval na bitvu u Wagramu (nedaleko Vídně, 5. – 6. července 1809), odpověděl na zprávu, že Napoleon opět vítězí: „No tak – a teďkon se zasejz pude domů.“ S podmínkami mírové smlouvy však nebyl spokojen a prohlásil: „Dyby bylo po mým, tak by se teďkon eště bouchalo!“

Doc. J. Fiala

Konference Historická Olomouc...

Dokončení ze str. 1

o některých problémech 17. století a odpoledne o obnově válkou zničených regionů.

Více zájemců si našla uměnovědná část konference, obecně historický blok byl ve středu navštíven již méně. Nabízí se zde otázka hlavně o účasti studentů obou našich pořádajících kateder. Zřetelně výraznější zde byli v hledišti vidět studenti dějin umění, studenti historie byli naopak v menšině. Nebo by studenti dějin umění měli větší zájem o obor, nebo jsou pouze disciplinovanější a berou si více k srdci rady svých pedagogů?

Pokud bychom měli odpovědět na základní otázku o úrovni konference, naznačenou v názvu tohoto článku, odpověď bude vždy subjektivní. Přesto se zdá, že menší účast zahraničních referentů oproti minulým ročníkům (letos pouze ze Slovenska a Polska) byla spíše ku prospěchu věci, neboť často byla taková vystoupení v minulosti hodně odtážitá od projednávaných témat. Jinou věcí byla neúčast některých slibovaných vystoupení zásadnějšího charakteru (prof. J. Polišínský z důvodu nemoci, dr. I. Čornejová z rodinných důvodů), které konferenci neprospěly.

Ukázalo se, že rozhodující pro úspěch konference nejsou ani tak sami pořadatelé jako schopnost jednotlivých referentů podat svůj příspěvek poutavou formou jak po obsahové, tak i rétorické stránce. Pokud mohu srovnávat, od poslední konference Historická Olomouc, zde došlo k mírnému zlepšení.

*Mgr. D. Papajík, Ph.D., Katedra historie FF UP
Foto - tj-*

ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČÍ**Z přednáškového kurzu ve Francii**

Mgr. Lea Kafková absolvovala studium analytické chemie na PrfF UP a je třetím rokem doktorandkou na Ústavu biologie LF UP. Nedávno se vrátila z krátkodobého pobytu ve Francii.

Kde jste byla a jak dlouho?

Účastnila jsem se letní školy v St-Martin-de-Londres blízko Montpellier. Byl to desetidenní přednáškový kurz na téma proteinové moduly v buněčné signalizaci. Dostala jsem se tam díky České biochemické společnosti, která je členem Federace evropských biochemických společností (FEBS). Tato mezinárodní vědecká organizace pořádala kurz společně s NATO.

Kdo vám pobyt hradil?

Jmenované organizace mi uhradily každá 50 % účastnického poplatku a zbývající náklady mi zaplatil FEBS.

Komu byl kurz určen?

Mezi 75 účastníky naprosto převládali postgraduální studenti, tedy doktorandi a postdoktorandi. Starších pracovníků bylo jen několik. Účastníci byli převážně ze států západní Evropy. Z ČR jsem tam byla jediná.

Kdo přednášel?

Přednášeli vybraní autoři známých jmen, publikující v časopisech jako je Nature a Science, převážně z USA, ale také z Maďarska, Francie a Německa. Z ČR nebyl žádný.

... a jejich úroveň?

Po stránce obsahové byla úroveň špičková, větší šlo o čerstvě publikované nebo ještě nepubliko-

vané výsledky výzkumu s naprosto perfektní dokumentací a dokonalým způsobem přednesu. Byly tam ale také přednášky slabší pro formální stránce. Autor látku prostě neuměl látku zajímavě podat.

Byly součástí kurzu ukázky laboratorních metod?

Nebyly, šlo jen o přednášky trvající od rána do pozdního odpoledne s polední pauzou a několika krátkými přestávkami na kávu.

Nešla vám z těch přednášek už „hlava kolem“?

Bylo to dost náročné a vyčerpávající, hlavně v odpoledních hodinách. Kromě toho některá témata byla vysoce speciální a hodně vzdálená mé výzkumné problematice.

Která přednáška vás nejvíce zaujala?

Byla to Dr. Nikolaus Pfanner z Německa, jeho přednáška o mechanismech molekulárních transportů v mitochondriích. Výtečný přednášec s didaktickým nadáním.

Do jaké míry byl pro vás kurz přínosem?

Tématem mé doktorandské práce jsou proteinkinázové signální dráhy u modelového mikroorganismu *Saccharomyces cerevisiae*, zasahující do procesů syntézy buněčné stěny a celkové morfogeneze buňky. Téma souvisí s aktivitou genů, jejichž produkty se účastní regulace těchto procesů v buňce. Řada přednášek pojednávala právě o tom, jakým způsobem proteinkinázy v buňkách pracují, a o principech metod jejich studia.

Setkala jste se s mladými kolegy z různých zemí. Dozvěděla jste se od nich něco pro nás zajímavého?

Chtěla bych říci, že od doktorandů se očekává, že budou publikovat v impaktovaných časopisech. Předpokládá se, že během přípravy na Ph.D. uveřejní 2–3 práce a získají osobní impakt nejméně 7. Všimla jsem si, jak velice osobní a přímý je přístup školitele k doktorandům, a také obráceně. Školitel disponuje na naše poměry nesmírně vysokými finančními prostředky z grantů. Povšimla jsem si, jak veliký je rozdíl mezi doktorandy u nás a v západní Evropě: v kvalitě výsledků, v přístupu k metodám a moderní přístrojové technice, ale také ve vystupování. Snad ještě větší rozdíl byl patrný mezi doktorandy ze zemí západní Evropy a USA.

Jaký je váš nejsilnější zážitek z kurzu?

Právě rozdíly, o kterých jsem mluvila. Také prezentace posterových sdělení – jejich grafická úprava a technologické provedení už na první pohled dávaly znát, zda jsou z postkomunistické země, nebo ze země vyspělé. Rovněž témata výzkumných projektů řešených v zahraničí mi připadala vědecky žhavější než u nás.

Byly v rámci kurzu prezentovány také studentské práce?

Dokončení na str. 8

Diskuse, názory, ohlasy**Řeší přírodní vědy problémy ontologické?**

(K dialogu IV)

„Věda přírodní se vždy ptala, jak je svět uspořádán a jak funguje. Dnes už se hraniční vědy (frontier science) legitimně ptají, jak svět (vesmír) vznikl, což byl vždy prerogativ filozofie a teologie. Co způsobilo Velký třesk a co bylo před ním? Co je podstatou (esence) poslední částice atomového jádra (string theory), a tím i veškeré fyzické reality? Byl vznik živé buňky nutným pokračováním strukturalizace hmoty? Jakými zákony se řídí evoluce a kam nás zavádí? To vše jsou v podstatě ontologické otázky, ovšem v nejširším slova smyslu styčné body. Jinými slovy, kdyby se moderní věda neměla takovými otázkami zabývat, či možná lépe, kdyby hloubavý moderní přírodovědec nebyl výsledky svých objevů přiváděn k hypotéze Nejvyšší inteligence, Tvůrce existujícího nezávisle mimo systém, který je jím organizován, pak by nemělo smysl pořádat konference Věda a náboženství. Jsou ovšem odpůrci, kteří říkají, že styčný bod neexistuje, protože věda a náboženství – minéno teologie – směřují každá jinam. Že skvělí přírodovědci (např. tvůrci kvantové mechaniky) se stali prašpatnými filozofy. Možná, že tomu tak je, ale to by nemělo zabránit přátelské diskusi a vzájemnému sblížení. Máme se jeden od druhého mnohemu co přiučit. A taky nakonec nejsme jen vědci, ani jen filozofy nebo jen teology, ale jsme nebo bychom měli být vzdělanými a přemyšlelými, „zaokrouhlenými“ osobnostmi. Věřící přírodovědec zřejmě už hranici věda a náboženství v osobním životě a praxi překročil.“

Odpověď prof. J. Svobody (Kanada) na diskusní otázku v souvislosti s konferencí Věda a náboženství 2000, 13. – 14. 10. 2000.

-mh-

Poznámka redakce

K diskusi mezi vědou a náboženstvím se v redakci postupně sešlo více příspěvků, než představuje prostor, který je možno v univerzitním týdeníku jednomu tématu věnovat; redakce se proto znovu pokouší iniciovat vznik diskusní rubriky na internetových stránkách UP, kde by tyto (a další) příspěvky mohly být publikovány a byly by přístupné jak pro čtenáře, tak pro další případné autory.

Děkujeme za pochopení.

Redakce Žurnálu UP

O ČEM SE (NE)MLUVÍ**Patříme do českého školství?**

Taky jste si všimli, že v poslední době MŠMT hovoří o „školství“, a přitom nemá na mysli i vysoké školy? Nejtýpčtější je věta: V příštím roce budou zvýšeny platy ve školství. Jenže to se netýká nás. Od 1. 1. 1999 jsme opustili rozpočtovou sféru a stali jsme se veřejnoprávními institucemi s vlastními mzdovými tarify. Jak se zdá, na MŠMT si oddechli a resort vysokých škol přestali vnímat jako něco svého, dokonce už neslyšíme ani sliby (viz projevy náměstka Karla Průši). Navzdory konkrétním projektům předloženým Českou konferencí rektorů dává MŠMT přednost megalomanským programům pro nižší školy. Bude-li například plošně zaváděn internet do všech škol, které na to nejsou personálně a organizačně připraveny, vláda promrhá více než tři miliardy s omezeným výsledkem. Náš problém tedy není v tom, že chudá vláda by nám ráda přidala, ale nemá na to: velký otázník je nad způsobem, jakým MŠMT rozděluje svůj balík peněz.

Ačkoliv platy učitelů na nižších školách jsou také objektivně podhodnoceny, přece jen sem totiž přitéká více peněz a personální situace je nepoměrně lepší. Pro ty, kdo mají rádi statistiky a tabulky, připojují čísla o nárůstu počtu žáků (studentů) a učitelů v letech 1990–1998 podle typů škol:

1990 (= 100 %) 1998

základní školy:	učitelé:	63	65 = 103%
	žáci:	1195	1085 = 91%
gymnázia:	učitelé:	7	10 = 146%
	studenti:	111	126 = 114%
odb. s maturitou:	učitelé:	13	18 = 138%
	studenti:	191	192 = 101%
vysoké školy:	učitelé:	12	13 = 114%
	studenti:	115	174 = 151%

Počty učitelů a žáků jsou uváděny v tisících osob a jako základ 100 % jsou vzaty údaje za rok 1990. Pramen: MLČOCH, L. – MACHONIN, P. – SOJKA, M.: Ekonomické a společenské změny v české společnosti po roce 1989. Praha, Karolinum 2000, s. 191.

Z tabulky je zřetelné, že na všech typech nižších škol růst počtu učitelů procentuálně předstihoval růst počtu žáků (studentů). Pouze u vysokých škol je tendence právě opačná: prudký nárůst počtu studentů (realizoval se zejména na nových fakultách a v první polovině 90. let) není následován odpovídajícím vývojem počtu pedagogů. Těch je pouze o tisícovku více, a to i přesto, že v letech 1990–1998 vzrostl počet fakult o třicet – na 112. Výše normativu na jednoho studenta, o němž jsme psali minule, je ten příškrkující ventil. Ten přiděluje peníze na provoz vysokých škol a z nich činí největší podíl, 75–80 %, platy pedagogů; absolutní nedostatek peněz na provoz fakult se musí kompenzovat z grantů na výzkum atd., jak to všichni dobře známe. Nebyli jsme odměněni za „vyšší produktivitu práce“, ba právě naopak. K prudkému negativnímu zlomu došlo v průběhu roku 1997 v souvislosti s tzv. úspornými balíčky Klausovy vlády. Normativ 26 141 Kč, původně stanovený pro tento rok, už nebyl realizován v plné výši a od té doby se naše situace zhoršuje. K tomu přispívá také inflace, to, že češtiny znali zahraniční studenti nemusejí od loňska platit školné, že politici uzavřeli cestu školnému i pro naše studenty atd.

V důsledku toho nejcecnější kapitál vysokých škol, a to jsou lidské zdroje, dále stárne a stagnujícím platovým ohodnocením se každým rokem propadá na trhu práce, kde ztrácí naději na získání těch nejlepších mladých odborníků, pro něž je platově příznivější učít na středních školách. Situace je skutečně alarmující: školství (kam, doufejme, přece jen ještě patříme) má sice patrně největší podíl vysokoškolsky vzdělaných pracovníků, ale v rozdělování výdělků podle odvětví (průměrná mzda) je předposlední – za ním je už jenom zemědělství.

Ale o tom zase příště.

Doc. J. Štefanides,
člen Akademického senátu FF UP

ANKETA

V období po ukončení zápisů do dalších ročníku studia jsme se obrátili v náhodném výběru na studenty UP, abychom jim položili následující otázku:

Jak jste spokojen(a) s prací studijního oddělení vaší fakulty?

Jsem spokojený. Nebyl jsem spokojen s organizací, spojenou se zaváděním identifikačních karet. (Student FF UP)

Moc ne. Hlavně bych změnila jejich pracovní dobu, zvýšila počet úředních hodin. Co se týče jednání, tak asi záleží na náladě pracovníků. (Studentka PdF UP)

Já jsem tam v životě nebyl, a to jsem ve druháku. (Student PrF UP)

Moc ne. Když jsem tam byla, tak nic nevěděly. (Studentky FF UP)

Snaží se většinou pomoci, ale hodně často toho moc nevědí. (Student PrF UP)

To je takové rozporuplné. Měly by mít častěji úřední hodiny. Paní jsou milé, ale mají nízkou informovanost. (Studentky FF UP)

Já jsem právě napsala dopis a chystám se ho dát na patřičná místa. Jsem velice rozčarována, především co se týká kolejni politiky. (Studentka FF UP)

Vím, že někteří s nimi mají problémy, ale není to zase takové katastrofické a já s nimi zase takové problémy nemám. (Student FF UP)

Nemám důvod být nespokojený. (Student FF UP)

Ty ženy jsou tam hodně nekomunikativní, nervózní, ale svou práci vykonávají dobře. (Student PdF UP)

Spokojený nejsem, protože tam jsou věčné fronty a když potřebuji něco zařadit, tak musím čekat třeba i hodinu. (Student PF UP)

Zatím jsem na studijním oddělení řešil tak málo záležitostí, že nemůžu kompetentně odpovědět. (Student PF UP)

Já s nimi moc problémy nemám, protože tam moc nedocházím. (Student FF UP)

Moc ne. Ze začátku roku týden nepracovaly, zrovna, když je studenti nejvíce potřebovali. (Studentka FF UP)

Lepší přístup ke studentům. Někdy mi připadá, že jsme jim na obtíž. Přitom oni jsou tam pro nás. (Student PF UP)

-ano-

Oprava

V minulém čísle Žurnálu UP došlo při redakčním zpracování k chybnému uvedení údaje v textu K dialogu III na str. 8. Správné znění je: „Důvodem je, že genů v buňce je příliš mnoho (v lidské asi 100 tisíc) a četnost spontánních mutací je cca 10^{-7} na buňku, gen a generaci.“

Omlouváme se.

Redakce.

Dokončení ze str. 7

Bylo tam 16 posterů vyhlášených jako nejlepší, s osobním výkladem studentů. Jejich suverénní komentář a diskuse s odborníky svědčily o tom, že jsou na to zvyklí, že necítí žádný handicap odborný ani jazykový.

Měla jste možnost navštívit univerzitní pracoviště nebo prohlédnout si okolí?

K návštěvě pracovišť nebyla z časových důvodů příležitost. Součástí kurzu byl však jednodenní výlet do krásného, homatého okolí Montpelliery, zakončeno ve velmi přátelském ovzduší opékáním berana.

Chystáte se ještě někam vyjet?

Snad do Dánska, na Ústav pro biologii nádorů v Kodani – vyjde-li to.

S Mgr. L. Kafkovou hovořil

M. Hejtmánek

OHLÉDNUTÍ

Setkání po 39 letech (1961–2000)

Viděli se tehdy naposled, nevěděli si toho, nevěděli, zda se kdy ještě sejdou. Končili svá studia, která jim byla až do té doby konečným cílem, překvapeni, že se ocitli teprve na začátku další dlouhé cesty, tentokrát již opravdovým životem. Spěchali, nedočkaví poznat, co bude dál.

Byla to tehdy divná doba – dva světy – ten venku a ten uvnitř. Jinak myslet a jinak mluvit. Svět Svazu mládeže. A přece měli někteří z nich na začátku trochu štěstí, při jejich přijetí ke studiu byl brán zřetel na prospěch více než jindy, to před nimi i po nich bylo důležitější kádrování. Ví ještě někdo z dnešních studentů, co to byl a jak důležitý byl kádrový původ? Kolik nadaných a schopných se kvůli němu na studia vůbec nedostalo?

Ale oni měli školu za sebou, byli šťastní, i v pokřivené době měli své ideály, chtěli se uplatnit, něčeho dosáhnout, rozbíhali se do toho skutečného života s elánem, díky umístěnkám ne každý tam, kam chtěl, ani k oboru, po kterém toužil, ale co na tom záleželo, ještě trvalo opojení úspěchem. Rozšli se – každý jinam, neušili, že se s některými kolegy již nevidí, a snad jim to tehdy ani nevidělo. Jen občas se později o někom prosllechla nějaká zpráva – ten že je tam, onen že se oženil nebo že změnil místo, odešel, emigroval, až příliš brzy i o tom, že někdo odešel navždy.

*...
Až teď – po tolika letech – někoho napadlo se sejít. Dá se vůbec zjistit, kde kdo je, dát dohromady adresář a uskutečnit raritní setkání na konci kariéry – první od startu bez mezipřistání? Kolik se jich podaří sehnat po tak dlouhé době, vždyť měnili místa, ženy jména, někteří žijí v cizině, neznámo kde.*

A jaké bude to setkání? Poznaj se? Budou si mít co říct?

Kupodivu, díky těm několika obětavým, kterým se podařilo zvládnout téměř nemožné těžký úkol sehnat je dohromady, opravdu se scházejí a jsou tím překvapeni. Postávají v hloučcích, pozorují, jak přicházejí další, snaží se odečíst povinnou daň času, hádají, kdo z těch chlapců a dívek, na které si pamatují, přichází v tom stárnoucím pánovi nebo dámě. Zastírají nostalgické překvapení nad změnou, kterou vidí, občas si musejí připomenout, kdo je kdo a najednou jsou všichni zase mladí, na chvíli jsou opět kolektiv, cítí se mezi svými, plní očekávání, jaké to setkání bude, jako

by vedle zvědavosti našli v sobě ještě kousek toho elánu, kterou měli na počátku, když se viděli naposled – vždyť je to už tak dávno – ještě před pleší, před šedinami a před vráskami. Jak malicherné se dnes zdají jejich někdejší sváry a třenice, mnoho ostnů se časem ulámalo buď zapomenutím nebo moudrostí zralého věku. Radost ze setkání je upřímná a opravdová, překvapuje srdečností.

Ročníkový básník Lojza – a stal se z něho opravdový, uznávaný a vydávaný básník – kdo jiný by byl také vhodnější, svou řečí vtipně hodnotí i dojímá, jak už to básníci dovedou. Jak je to jeho glosování blízké, jak vystihl to společné všech, i když tak dlouho o sobě nevěděli a přesto je cosí spojovalo!

Několik žertů, vtipů a potom, jak už to tak bývá – každý krátce něco o sobě – obvykle trochu nudná povinná část setkání – dnes nenudí. Vždyť kolik osudů, příběhů, úsilí, radosti i smutku, úspěchů i proher, nadějí i zklamání je v těch několika stručných větách, pronesených bez trpkosti, smutku, bez patosu, s úsměvem a nadhledem! Je v nich větší část života, práce, starostí, výchova dětí i ztráta nebo výměna partnera. S mnohými si osud podivně zahrál a zamával, vždyť téměř nikdo nezustal tam, kde začínal. Své úspěchy nikdo nevnáší – a jsou mezi nimi primární i univerzitní učitelé – nad zklamáním nenaříká.

Jejich osudy jsou osudem jedné generace, jednoho promočního ročníku. Co všechno prožili, než se objevila ta pleš, ty šediny a vrásky – změnila se doba, vstřídaly politické systémy, zažili vrácení titulů, prohry i výhry těch dobrých a těch špatných, nadějí i tvrdou realitu, sametovou revoluci i to, co přichází po ní. Změnily se vztahy, co měly být na věčné časy, změnila se i medicína. Kolik z toho, co se kdysi učili, ještě platí, co všechno se teď dělá jinak! Něco však v životě vykonali, něco dobře, něco s chybami – snad by to podruhé dělali jinak, s jinými chybami, ale nic vrátit nelze, z těch moha možností mohli žít jenom tu jednu. Mohou již bilancovat. Snad bude výsledkem obohacení mozaiky jejich doby.

Bylo to symbolické a bilanční setkání na konci kariéry a byl to dobrý nápad sejít se. Ta chvíle stála za to, dnes už si jí dovedou vážit. S tím a pocitem radosti i vděku, že se sešli a měli si co říct, se rozcházejí – na jako dlouho? Setkají se ještě někdy?

Našli a pochopili – gaudeamus igitur.

L. Kvapil

... A TENTO TÝDEN...

11. PROSINCE

Galerie Výpad, 17.00 hod.: Vernisáž výstavy studentů St. Cloud State University Minnesota, USA. Pořádá Katedra výtvarné výchovy PdF UP.

12. PROSINCE

The British Council, Křížkovského 14: First Certificate in English (FCE) – písemná část tzv. cambridgeských zkoušek.

Katedra sociologie a andragogiky FF UP, učebna č. 3, 11.30–13 hod.: Problematika výchovy a vzdělávání romských dětí. Přednáší Mgr. H. Balabánová. Pořádá Katedra sociologie a andragogiky FF UP.

Přírodovědecká fakulta UP Olomouc-Hejčín, posluchárna č. 202, 13.30 hod.: Semináře z diferenciací rovníků. Derivoperiodické multifunkce. Přednáší Mgr. L. Juttner (PrF UP Olomouc).

Kongresový sál PrF, Šmeralova ul., 19. 30 hod.: Umělecké debaty. Rozpravy o geometrii – Z. Kučera. Pořádá Katedra výtvarné výchovy PdF UP.

13. PROSINCE

Studovna Katedry historie, 15 hod.: Prezentace publikací Katedry historie FF UP – rok 2000. Pořádá Katedra historie FF UP.

The British Council, Křížkovského 14: Certificate in Advanced English (CAE) – písemná část tzv. cambridgeských zkoušek.

14. PROSINCE

The British Council, Křížkovského 14: Certificate of Proficiency in English (CPE) – písemná část tzv. cambridgeských zkoušek.

16. PROSINCE

Sportovní hala FTK UP: 8–15 hod.: turnaj ve volejbalu (žáci); 15 hod.: basketbal (ml. dorostenky); 17 hod.: basketbal (ženy).

-red-